

En krigare och storgodsägare från Skara

På torsdagskvällen träffades en grupp Gillesmedlemmar i Prubbasalen för att lyssna till Stig Karlssons kåseri om krigaren och storgodsägaren Anders Erichsson Hästehufwud. En Skarahjälte som få känner till, men några förknippar med altartavlan i Domkyrkan, inte minst efter vårt besök där tidigare i höst.

Stig är en intressant forskare som verkligen gräver efter fakta. En favoritplats är forskaravdelningen i det gamla biblioteket. Han bjöd på en mycket intressant historia, rikt illustrerad av bilder som han själv har tagit.

Anders Erichsson föddes i Dalsland i september 1577 och började sin militära bana i Stockholm och var en duglig militär. 1605 kom han till Skara som styresman på Skaraborgs slott och han trivdes tydligen väl i våra trakter. Han skaffade sig en gård i staden och kom att äga ett stort markområde, Sankt Anne äng. Redan 1608 ingick han äktenskap med Anna som bodde på Härlingstorp i Ving. Efter hennes död gifte han om sig med Brita Kafle från Dagsnäs 1642. Hans enda barn, dottern Kristina, föddes i det första äktenskapet.

Krigaren var duktig och populär bland sina kungar och det gav stora fördelar. Dels genom att han fick flera framstående titlar, han var bland annat kommandant i Narva, landshövding över Ingermanland och guvernör på Ösel. Samtidigt förlänades han många gårdar som belöning. Som mest var han innehavare av 115 gårdar i Skaraborg. En del större, andra mindre. Bland dem Stig visade bilder på, såg vi Härlingstorp i Ving, Ranåker och Gålstad i Skånings Åsaka och Sjöberg i Björsäter. Åhörarna kände igen många av de gårdsnamn som radades upp.

Anders Erichsson adlades 1614 och fick namnet Hästehufwud. Enligt en sägen (?) beroende på att han räddade livet på Gustav II Adolf genom att hugga huvudet av en anfallande fiendehäst. Tack vare sina framgångar i fält och sitt stora gårdsinnehav, kom han att bli en betydande person i Skara. Han och hans andra hustru donerade rikligt till kyrkan och de var generösa även på andra sätt.

Efter Anders död 1657 skänkte hustrun bland annat den altartavla som idag finns i Domkyrkan. Ett av syftena var att försäkra sig om en gravplats i kyrkan och Anders, hans båda fruar och dottern kom att begravas i ett kapell vid kyrkans södra port. Ett praktfullt monument i marmor och alabaster. Kapellet revs när Hugo Zettervall renoverade kyrkan 1890 och gravarna flyttades till en krypta under golvet i kyrkan.

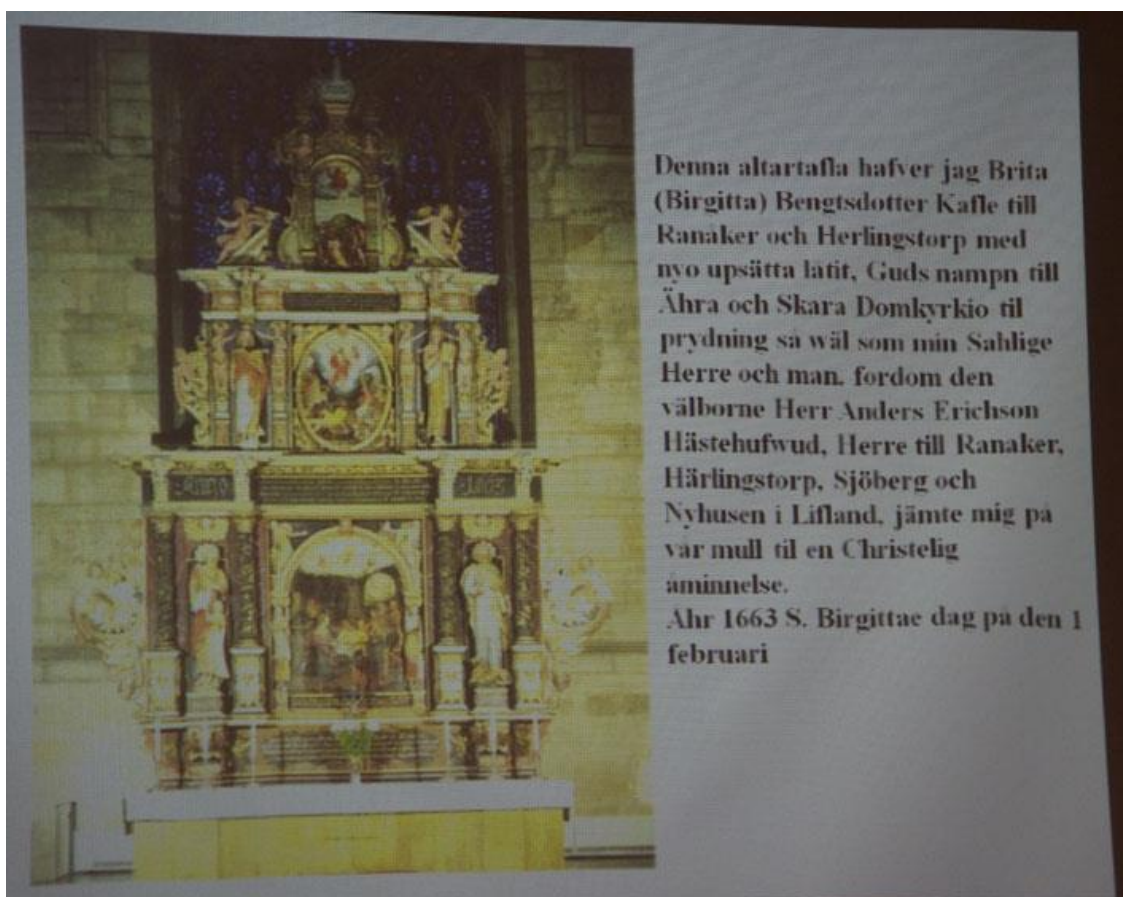
Under åren har plåtkistorna varit illa och bland annat skadats av vatten. Vid den senaste renoveringen 1999 har ett nytt gravkor kommit på plats. Nu vilar familjen mitt emot den Soopska graven. En passande placering eftersom Brita Kafle hade nära släktband med Soop på granngodset Stora Bjurum.

När så Stig slutade sin berättelse, kunde alla närvarande konstatera att det finns många betydande personer i vår historiska stad. Fyllda av kunskap kunde vi så vandra hemåt och med förväntan se fram emot nästa besök i Skaradömen.

*Anders Erichsson
Hästehufvud
- en krigare och storgodsägare
från Skara*

Stig Karlsson inleder med en bild som berättar om kvällens ämne. Foto Tommy Kroon

Denna altartafva hafver jag Brita (Birgitta) Bengtsdotter Kaffe till Ranaker och Herlingstorp med nyo upsätta latit, Guds namn till Ähra och Skara Domkyrkio til prydnig så wäl som min Sahlige Herre och man. fordom den välborne Herr Anders Erichson Hästehufvud, Herre till Ranaker, Härlingstorp, Sjöberg och Nyhusen i Lifland. jämte mig pa var mull til en Christelig aminnelse.
Ahr 1663 S. Birgittae dag pa den 1 februari

Altartavlan som änkan Brita Kaffe skänkte till Domkyrkan i utbyte mot en gravplats.